

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر
فصلنامه‌ی علمی-پژوهشی فضای جغرافیایی

سال پانزدهم، شماره‌ی ۴۹
بهار ۱۳۹۴، صفحات ۲۱۱-۱۸۹

سیروس قنبری^۱
محمد رضا علی زاده^۲
فاطمه اسلام فرد^۳
محمد فتوحی اردکانی^۴

ارزیابی عوامل مؤثر در توسعه گردشگری تاریخی-فرهنگی با استفاده از مدل‌یابی معادلات ساختاری (SEM) (مطالعه موردی: شهر تاریخی فرح آباد)

تاریخ دریافت: ۹۱/۱۱/۰۸

تاریخ پذیرش: ۹۲/۰۷/۰۷

چکیده

این پژوهش از نظر هدف، نوعی تحقیق کاربردی و از لحاظ روش و ماهیت جز تحقیقات توصیفی-پیمایشی است. در این پژوهش، الگویی را برای شناسایی عوامل مؤثر در توسعه گردشگری شامل: امکانات و خدمات رفاهی، فرهنگی و اجتماعی، طبیعی و زیست‌محیطی طراحی شده و با استفاده از مدل‌یابی معادلات ساختاری و نرم‌افزار AMOS آزمون شده است. برای آزمون فرضیه‌های تحقیق از نمونه ۱۵۰ نفری از گردشگران و مردم محلی استفاده گردیده شد و پایایی پرسشنامه در کل ۰/۸۶۵ بوده است. تحلیل یافته‌های پژوهش در دو بخش صورت گرفته است که در بخش اول

^۱ - عضو هیأت علمی دانشکده جغرافیا و برنامه ریزی محیطی، دانشگاه سیستان و بلوچستان.

E-mail: Reza_alizadeh9067@yahoo.com.

^۲ - دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی توریسم، دانشگاه سیستان و بلوچستان

^۳ - دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی توریسم، دانشگاه سیستان و بلوچستان.

^۴ - دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت کارآفرینی، دانشگاه سیستان و بلوچستان.

یافته‌های توصیفی تحقیق بررسی شده است و در قسمت بعدی، نرمال بودن داده‌ها با استفاده از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف بررسی شده و نتیجه آزمون حاکی از بیش‌تر بودن مقدار معنی‌داری برای کل داده‌ها بود. لذا شرط نرمال بودن داده‌ها برقرار شد. در نهایت پس از انجام تحلیل عاملی تأییدی متغیرها در قالب مدل‌های اندازه‌گیری، با استفاده از رویکرد مدل‌یابی معادلات ساختاری به بررسی رد یا تأیید فرضیه‌های پژوهش پرداخته شده است. تحلیل‌ها حاکی از آن است که از مجموع سه فرضیه ارائه‌شده، فقط عامل امکانات و خدمات رفاهی بر توسعه گردشگری تاریخی-فرهنگی شهر فرح‌آباد مؤثر است. بنابراین مدل حاصله از این پژوهش، بیانگر وجود یک ارتباط معنی‌دار بین عامل امکانات و خدمات رفاهی و توسعه گردشگری تاریخی-فرهنگی شهر فرح‌آباد می‌باشد و وجود امکانات و زیرساخت‌های گردشگری ارتباط مستقیمی با توسعه گردشگری در این شهر دارد.

کلید واژه‌ها: گردشگری تاریخی-فرهنگی، فرح‌آباد، مدل‌یابی معادلات ساختاری (SEM).